ANDIJON VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI (2020-yil yanvar-oktabr)

TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI (yanvar-oktabr, mln. AQSh dollari)

Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita oʻz ta`sirini oʻtkazadi.

2020-yil yanvar-oktabr oylari yakuni bilan viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 2263,9 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2019-yilning mos davriga nisbatan 198,9 mln. AQSh dollariga yoki 9,6 % ga oʻsdi.

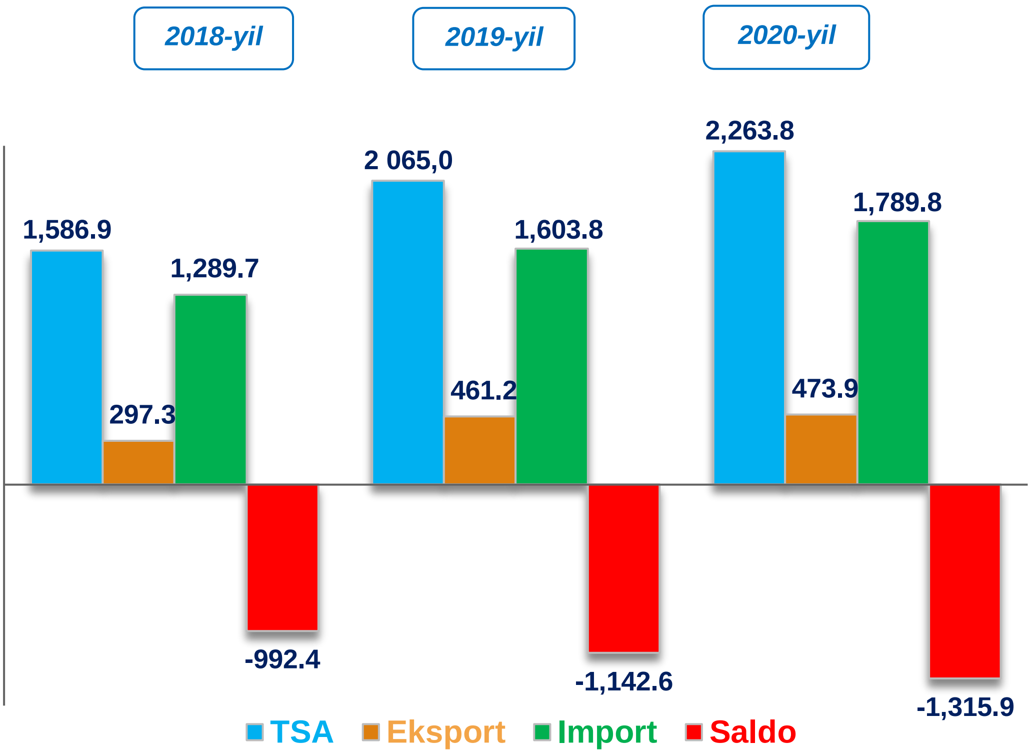

Ma`lumot uchun: Andijon viloyati tovarlar tashqi savdosi statistika koʻrsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keying oʻrinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi oʻrinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu oʻz navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST boʻyicha kodlashtirish, TIF TN va XSST oʻrtasida oʻtish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

ANDIJON VILOYAT BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2020-yil yanvar-oktabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

TSA da eksport hajmi 473,9 mln. AQSh dollariga (2,8 % ga o‘sdi) va import hajmi 1 789,8 mln. AQSh dollariga (11,6 % ga o‘sdi) yetdi. Hisobot davrida – 1 316,0 mln. AQSh dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

Top-10 davlatlar	TSA	Eksport	Import	Ulushi, % da
Koreya Respublikasi	1 138,6	0,5	1 138,1	50,3
Xitoy	259,5	47,6	211,9	11,5
Rossiya Federatsiyasi	223,0	57,9	165,1	9,8
Qirg'iziston	221,6	196,9	24,7	9,8
Qozog'iston	138,9	130,1	8,8	6,1
Tailand	62,8	0,0	62,8	2,8
Turkiya	53,5	8,5	45,0	2,4
Chexiya	16,8	0,1	16,7	0,7
AQSh	16,2	0,4	15,8	0,7
Germaniya	15,2	0,1	15,1	0,7

So‘nggi yillarda hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini diversifikatsiya qilishda, eksportni qo‘llab-quvvatlash, import o‘rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida, eksport tarkibida sezilarli o‘zgarishga erishildi.

Andijon viloyati, jahonning 79 ta mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Koreya Respublikasida (50,3 %), Xitoy Xalq Respublikasida (11,5 %), Rossiya Federatsiyasida (9,8 %), Qirg‘iz Respublikasida (9,8 %), Qozog‘istonda (6,1 %), Tailandda (2,8 %) va Turkiya (2,4 %) qayd etilgan.

Shuningdek, qo‘shni davlatlar bilan o‘zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko‘rish mumkin.

Xususan, qo‘shni davlatlar Qozog‘iston va Qirg‘iz Respublikalari bilan TSA da so‘nggi yillarda katta o‘zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so‘nggi uch yilda TSA Qirg‘iz Respublikasi, Tojikiston va Afg‘oniston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda.

Boshqa davlatlar (qo‘shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Koreya Respublikasi, Xitoy, Rossiya, Turkiya, Tailand, Chexiya, AQSh va Braziliya davlatlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo‘yicha 20 ta yirik hamkor-davlatlar orasidan 4 ta davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, Qirg‘iz Respublikasi (172,2 mln. AQSh dollari), Qozog‘iston (121,3 mln. AQSh dollari), Ukraina (7,4 mln. AQSh dollari), Ozarbayjon (6,4 mln. AQSh dollari) shular jumlasidandir.

ANDIJON VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-oktabr, mln. AQSh dollari)

Davlatlar	2018-yil.	2019-yil.	2020-yil.
Koreya Respublikasi	**878,4**	**1073,9**	**1138,6**
Eksport	1,5	0,8	0,5
Import	876,9	1073,1	1138,1
Saldo	-875,4	-1072,3	-1137,6
Xitoy	**195,8**	**246,2**	**259,5**
Eksport	85,9	106,6	47,6
Import	109,9	139,6	211,9
Saldo	-24,0	-33,0	-164,3
Rossiya Federatsiyasi	**170,8**	**188,4**	**223,0**
Eksport	73,0	59,3	57,9
Import	97,8	129,1	165,1
Saldo	-24,8	-69,8	-107,2
Qirg'iziston	**88,6**	**187,0**	**221,6**
Eksport	69,1	161,4	196,9
Import	19,5	25,6	24,7
Saldo	49,6	135,8	172,2
Qozog'iston	**74,9**	**106,6**	**138,9**
Eksport	48,7	90,5	130,1
Import	26,2	16,1	8,8
Saldo	22,5	74,4	121,3
Tailand	**3,2**	**5,1**	**62,8**
Eksport	-	-	-
Import	3,2	5,1	62,8
Saldo	-3,2	-5,1	-62,8
Turkiya	**35,4**	**42,3**	**53,5**
Eksport	1,3	12,7	8,5
Import	34,1	29,6	45,0
Saldo	-32,8	-16,9	-36,5

ANDIJON VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-oktabr, mln. AQSh dollari)

Davlatlar	2018-yil.	2019-yil.	2020-yil.
Chexiya	**6,9**	**10,2**	**16,8**
Eksport	-	0,0	0,1
Import	6,9	10,2	16,7
Saldo	-6,9	-10,2	-16,6
AQSh	**8,5**	**45,8**	**16,2**
Eksport	0,2	0,4	0,4
Import	8,3	45,4	15,8
Saldo	-8,1	-45,0	-15,4
Germaniya	**7,1**	**15,8**	**15,2**
Eksport	-	0,5	0,1
Import	7,1	15,3	15,1
Saldo	-7,1	-14,8	-15,0
Braziliya	**6,5**	**9,8**	**15,1**
Eksport	0,0	0,1	-
Import	6,5	9,7	15,1
Saldo	-6,5	-9,6	-15,1
Ukraina	**11,2**	**8,8**	**11,3**
Eksport	5,0	5,9	9,4
Import	6,2	2,9	1,9
Saldo	-1,2	3,0	7,5
Xindiston	**10,2**	**8,3**	**11,0**
Eksport	0,5	0,0	0,2
Import	9,7	8,3	10,9
Saldo	-9,2	-8,3	-10,7
Italiya	**6,5**	**11,4**	**9,9**
Eksport	0,1	0,0	0,6
Import	6,4	11,4	9,3
Saldo	-6,3	-11,4	-8,7

ANDIJON VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-oktabr, mln.AQSh dollari)

Davlatlar	2018-yil.	2019-yil.	2020-yil.
Ozarbayjon	**0,5**	**6,2**	**8,2**
Eksport	0,5	3,9	7,3
Import	-	2,3	0,9
Saldo	0,5	1,5	6,4
Polsha	**3,7**	**6,0**	**7,1**
Eksport	-	0,2	0,4
Import	3,7	5,8	6,7
Saldo	-3,7	-5,6	-6,3
Meksika	**2,6**	**4,8**	**5,5**
Eksport	-	-	0,0
Import	2,6	4,8	5,5
Saldo	-2,6	-4,8	-5,5
Slovakiya	**3,0**	**2,4**	**5,2**
Eksport	-	-	-
Import	3,0	2,4	5,4
Saldo	-3,0	-2,4	-5,4
Eron Islom Respublikasi	**2,5**	**6,0**	**3,7**
Eksport	0,8	2,8	1,2
Import	1,7	3,2	2,5
Saldo	-0,9	-0,4	-1,3
Latviya	**6,1**	**7,4**	**3,7**
Eksport	0,5	1,2	0,7
Import	5,6	6,2	3,0
Saldo	-5,1	-5,0	-2,3

ANDIJON VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLAN MASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAV-LATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-oktabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

Viloyatimizda tashqi savdoni qo‘llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo‘yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida, 2020-yil yanvar-oktabr oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 27,0 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasi 2019-yilning shu davriga nisbatan 20,0 % ga oshgan.

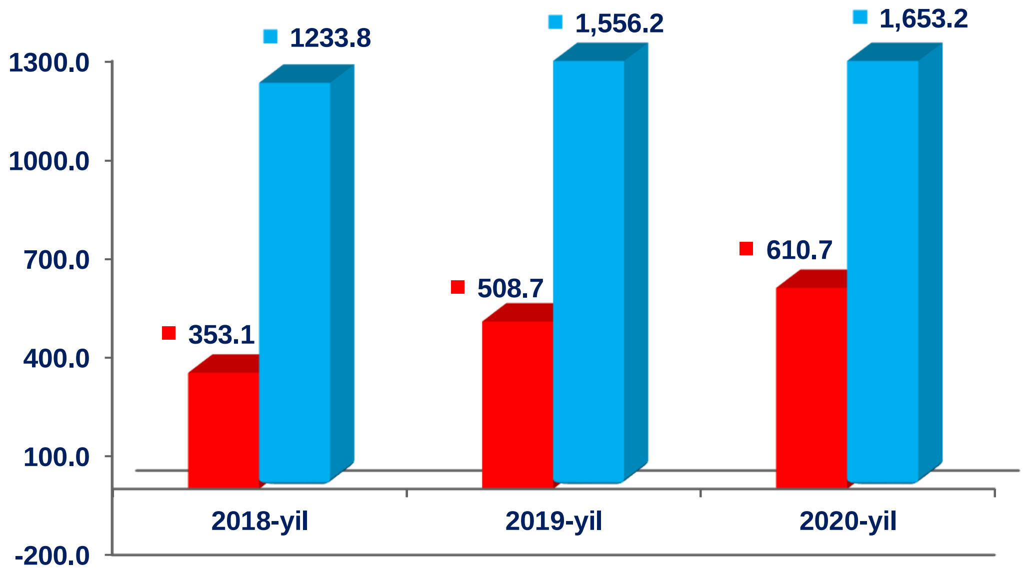

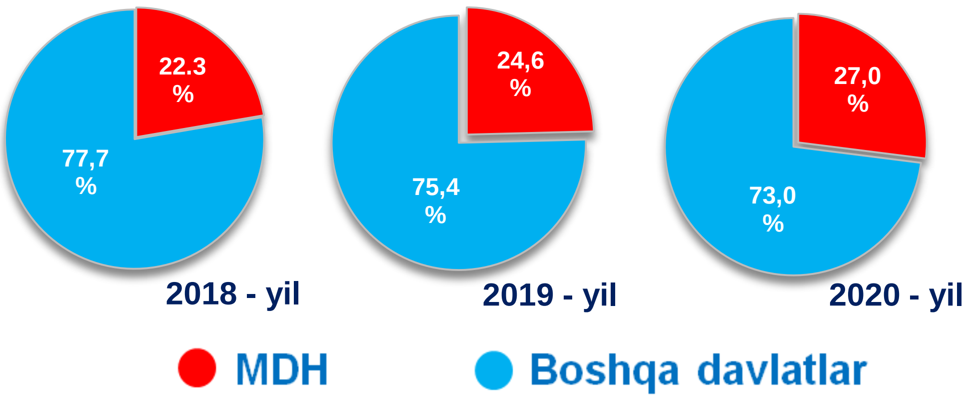

Boshqa xorijiy davlatlarning TSA si 2020-yil yanvar-oktabr oylarida 2019-yilning shu davriga nisbatan o‘sdi (6,2 % ga) va jami TSA dagi ulushi 73,0 % ni tashkil etdi.

ANDIJON VILOYATINING EKSPORTI
(2020-yil yanvar-oktabr)

Joriy yilning yanvar-oktabr oylarida viloyatning eksportyorlari soni 394 tani tashkil etib, ular tomonidan 473,9 mln. AQSh dollari (qimmatbaho metallar eksportidan tashqari) qiymatidagi (2019-yilning mos davriga nisbatan 2,8 % ga o‘sdi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta`minlandi.

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 99,4 % ni tashkil etib, ular mashinalar va transport asbob uskunalari (30,7 %), turli xil tayyor buyumlar (30,5 %), asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (21,1 %) va oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (11,1 %) hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

EKSPORT TARKIBI (2020-yil yanvar-oktabr, ulushi, % da)

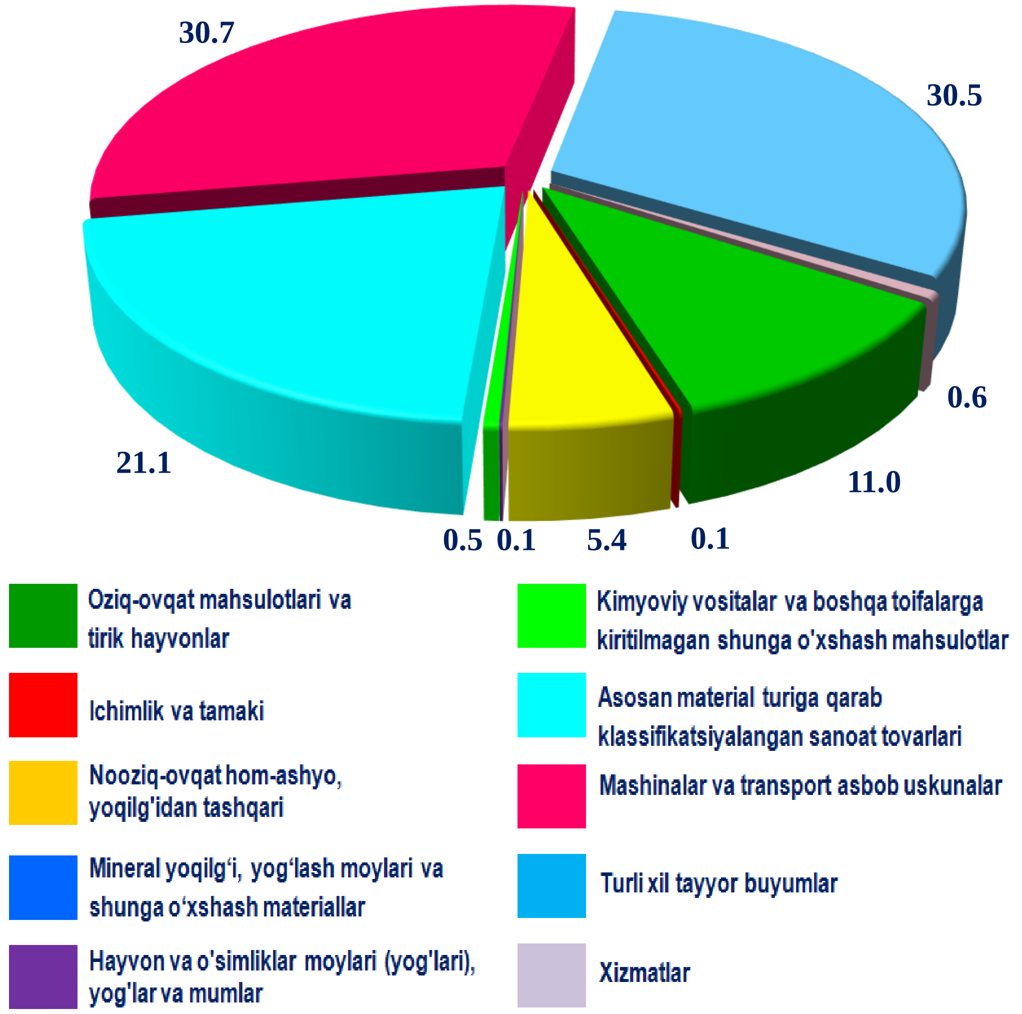

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARGA EKSPORT TARKIBI (2020-yil yanvar-oktabr)

XSST tarkibi	Ming AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlat-lari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlat-lari	Boshqa davlatlar
Jami eksport	**473 935,1**	**407 568,2**	**66 366,9**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	52 031,9	49 900,8	2 131,1	11,0	12,2	3,2
Ichimlik va tamaki	313,1	313,1	-	0,1	0,1	-
Nooziq-ovqat hom-ashyo, yoqilg'idan tashqari	25 469,6	18 739,6	6 730,0	5,4	4,6	10,1
Mineral yoqilg‘I, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	3,9	3,9	-	-	-	-
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	249,8	249,8	-	0,1	0,1	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	2 542,0	2 037,2	504,8	0,5	0,5	0,8
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalan gan sanoat tovarlari	99 856,4	48 273,5	51 582,9	21,1	11,8	77,7
Mashinalar va transport asbob uskunalar	145 784,3	144 020,3	1 764,0	30,7	35,3	2,7
Turli xil tayyor buyumlar	144 699,9	141 540,2	3 159,7	30,5	34,7	4,8
Xizmatlar	2 984,2	2 489,8	494,4	0,6	0,6	0,7

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTINING O‘SISH SUR`ATLARI (2020-yil yanvar-oktabr)

MDH mamlakatlari va boshqa mamlakatlarga eksportning yo‘nalishi bo‘yicha farqlanishlar mavjudligi kuzatilmoqda. Xususan, MDH mamlakatlariga eksportning asosiy qismi qora va rangli metallar hissasiga to‘g‘ri kelmoqda, keyingi o‘rinlarda eksport hajmi bo‘yicha asosan mashina va uskunalar va klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari, turli xil tayyor buyumlar hamda boshqa xizmatlarga to‘g‘ri kelmoqda.

XSST tarkibi	2019 yilning yanvar-oktabriga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	**102,8**	**124,1**	**50,0**
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	56,3	61,5	18,9
Ichimlik va tamaki	2,2 m.	2,2 m.	-
Nooziq-ovqat hom-ashyo, yoqilg'idan tashqari	82,7	81,6	86,0
Mineral yoqilg‘I, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	66,2	66,2	-
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	33,7	33,7	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	2,2 m.	177,0	81,9 m.
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	68,8	132,5	47,4
Mashinalar va transport asbob uskunalar	149,2	151,6	65,6
Turli xil tayyor buyumlar	161,3	160,3	2,2 m.
Xizmatlar	88,8	94,3	68,5

EKSPORT TARKIBI DINAMIKASI (yanvar-oktabr, % da)

2020-yil yanvar-oktabr oylarida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni koʻrsatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida sezilarli oʻzgarishlar qayd etilmadi, biroq shuni ta`kidlash joizki, 2018-yilning yanvar-oktabriga nisbatan, mineral yoqilgʻi, yogʻlash moylari va shunga oʻxshash materiallar, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar hamda xizmatlardan tashqari barcha tovar guruhlarida oʻsish kuzatildi.

XSST tarkibi	2018-yil.	2019-yil.	2020-yil.
Jami	**100,0**	**100,0**	**100,0**
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	23,2	20,0	11,0
Ichimlik va tamaki	0	0,0	0,1
Nooziq-ovqat hom-ashyo, yoqilg'idan tashqari	2,6	6,7	5,4
Mineral yoqilgʻI, yogʻlash moylari va shunga oʻxshash materiallar	-	-	-
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	0,2	0,1
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	0,3	0,3	0,5
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	37,8	31,5	21,1
Mashinalar va transport asbob uskunalar	12,9	21,2	30,7
Turli xil tayyor buyumlar	21,8	19,4	30,5
Xizmatlar	1,4	0,7	0,6

XSST BO‘LIMI BO‘YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI (2020-y. yanvar-oktabr)

XSST bo‘limi nomi	Ming AQSh dollari	2019-yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	49 202,1	57,5
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	996,6	17,1
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	934,1	2,4 m.
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	475,7	137,9
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	334,5	3,3 m.
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	313,1	2,2 m.
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari		
Hayvonlar va o‘simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	18 010,1	83,4
To‘qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	6 716,3	86,8
Moy olinadigan urug‘lar va mevalar	719,0	51,3
O’g’itlar uchun xom-ashyo va mineral xom-ashyo (ko’mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	24,2	54,9
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o‘xshash materiallar	3,9	66,2
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar		
O‘simlik moylari va yog‘lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	248,6	33,6
Qayta ishlangan hayvon va o’simliklar moylari (yog’lari), yog’lar va mumlar	1,2	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar		
Bo‘yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo‘yoqlar	797,9	3,4 m.
Organik kimyo moddalari	499,4	
Birlamchi shakldagi plastmassalar	420,9	117,8
Birlamchi shaklda bo‘lmagan plastmassalar	273,4	111,2
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	243,8	3,7 m.
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari		
To‘qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o‘xshash mahsulotlar	85 293,8	63,6

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI (2020-y. yanvar-oktabr)

Metalldan tayyorlangan buyumlar	10 650,7	174,4
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	2 684,4	70,9
Rezina buyumlar	314,8	67,1
Rangli metallar	276,5	134,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Avtomobillar	129 881,2	170,3
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyot qismlari	14 684,4	74,2
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	883,2	79,4
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	209,0	2,6 m.
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	103,7	26,5
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	122 926,8	179,3
Poyabzal	14 123,8	94,1
Har xil tayyor buyumlar	6 211,1	121,6
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash buyumlar	665,6	139,2
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar va mebel uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash mahsulotlar	648,2	147,2
Xizmatlar		
Moliyaviy xizmatlar	1 728,6	75,9
Transport xizmatlari	671,4	164,6
Safarlar (turizm)	360,5	64,5
Tehnik xizmat va ta'mirlash xizmatlari	223,7	191,4

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-oktabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

So'nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi oshdi va ularning jami eksportdagi ulushi 2018-yil yanvar-oktabrdagi 67,9 % dan 2020-yil yanvar-oktabrida 86,0 % ga yetdi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi 14,0 % ni tashkil etdi.

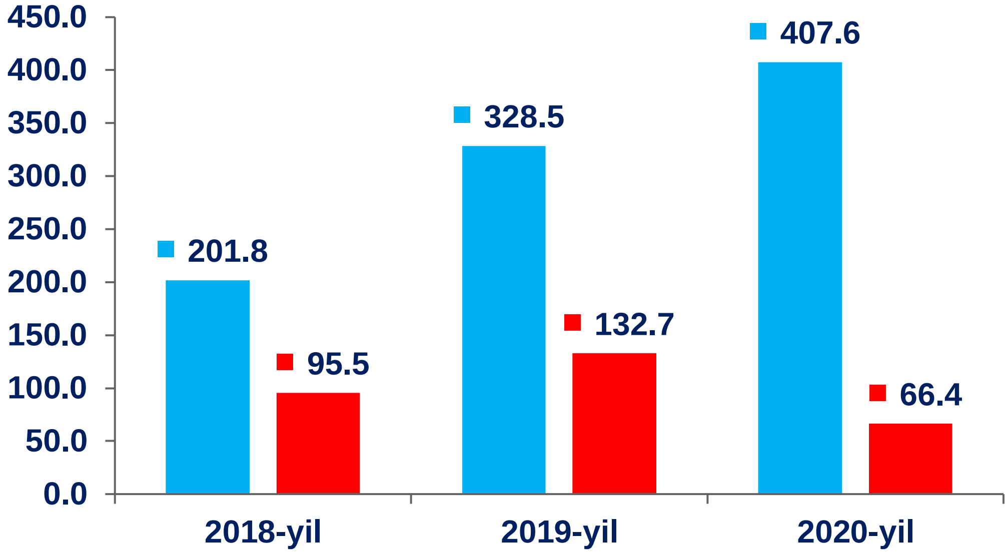

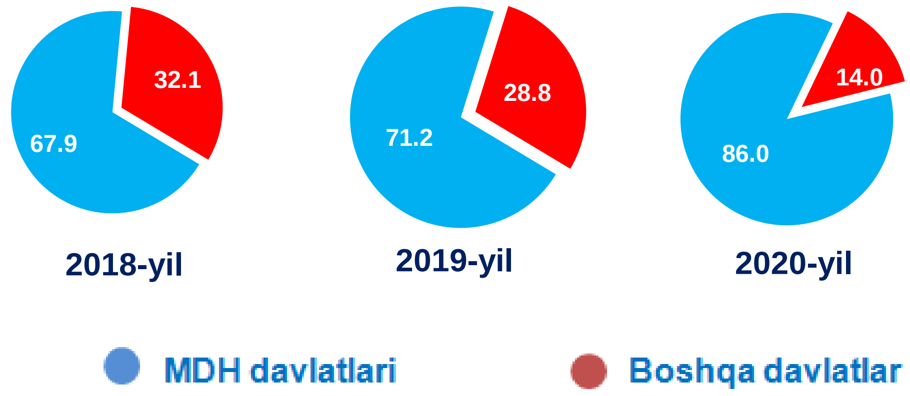

2020-yilning yanvar-oktabr oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Qirg'iz Respublikasi (41,5 %), Qozog'iston (27,5 %), Rossiya Federatsiyasi (12,2 %), Xitoy Xalq Respublikasi (10,1 %), Ukraina (2,0 %), Turkiya (1,8 %), va Ozarbayjon (1,5 %) davlatlari saqlanib qolmoqda, hamda ularning jami eksportdagi ulushi 96,6 foizni tashkil etmoqda.

ANDIJON VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR-NING ULUSHI (2020-yil yanvar-oktabr, % da)

Tovarlar va xizmatlar eksporti bo‘yicha yettita asosiy hamkor davlatlardan yetakchi bo'lgan Qirg’iz Respublikasi, Qozog‘iston, Rossiya Federatsiyasi eksportdagi ulushi bo'yicha peshqadamlikni oldi.

Hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo‘yicha geografiyasi 2019-yilning mos davriga nisbatan 44 davlatdan 51 davlatga ko’paydi.

ANDIJON VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O‘SISH SUR`ATLARI (yanvar-oktabr, mln. AQSh. dollar)

Asosiy hamkor davlatlar	Eksport	O‘sish sur`ati, % da
Qirg’iz Respublikasi	196,9	122,0
Qozog‘iston	130,1	143,7
Rossiya Federatsiyasi	57,9	97,5
Xitoy Xalq Respublikasi	47,6	44,7
Ukraina	9,4	159,4
Turkiya	8,5	66,5
Ozarbayjon	7,3	189,0

ANDIJON VILOYATINING AYRIM DAVLATLAR BILAN EKSPORT TARKIBI (2020 yil yanvar-oktabr, ming AQSh. dollar)

Davlat nomi	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Qirg'iz Respublikasi	161 356,6	196 905,0	2,3 m.	122,0	1	1
Qozog'iston	90 539,0	130 130,2	185,8	143,7	3	2
Rossiya Federatsiyasi	59 353,9	57 887,6	81,3	97,5	4	3
Xitoy Xalq Respublikasi	106 648,0	47 633,8	124,1	44,7	2	4
Ukraina	5 878,8	9 371,7	118,6	159,4	6	5
Turkiya	12 747,7	8 474,8	9,7 m.	66,5	5	6
Ozarbayjon	3 858,7	7 293,0	7,8 m.	189,0	8	7
Moldova Respublikasi	2 478,5	2 203,5	3,9 m.	88,9	10	8
Afgoniston	3 858,8	2 083,2	8,2 m.	54,0	7	9
Tojikiston	2 425,2	2 046,5	2,7 m.	84,4	11	10
Belarus	2 392,6	1 696,0	188,9	70,9	12	11
Eron Islom Respublikasi	2 779,0	1 197,3	3,5 m.	43,1	9	12
Latviya	1 168,9	667,0	2,5 m.	57,1	13	13
Litva	132,0	611,7		4,6 m.	24	14
Italiya	50,4	582,8	37,7	11,6 m.	31	15
Suriya Arab Respublikasi	0,03	518,5	0,1	18004,7 m	41	16
Vetnam	151,5	495,0	11,3	3,3 m.	23	17
Koreya Respublikasi	793,5	475,1	52,0	59,9	15	18
AQSH	391,7	393,7	2,1 m.	100,5		19
Buyuk Britaniya BQ va Shimoliy Irlandiya		432,5				

Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar, nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari, material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari hamda turli xil tayyor buyumlar kiradi.

ANDIJON VILOYATINING AYRIM DAVLATLAR BILAN EKSPORT TARKIBI (2020 yil yanvar-oktabr, ming AQSh. dollar)

XSST tarkibi	Qirg'iz Respublikasi		Qozog'iston		Rossiya Federatsiyasi		XXR	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Jami eksport	**161 356,6**	**196 905,0**	**90 539,0**	**130 130,2**	**59 353,9**	**57 887,6**	**106 648,0**	**47 633,8**
shu jumladan:								
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	60 032,1	33 995,2	12 086,7	6 582,5	8 255,8	8 993,4	1 029,6	35,2
Ichimliklar va tamaki	142,5	313,1	2,3	-	-	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	22 680,7	18 612,3	35,5	12,8	95,5	17,0	3 949,6	3 823,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	5,5	3,3	-	-	-	-	-	-
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,1	1,4	-	-	-	-	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	603,6	1546,1	57,3	115,2	81,6	75,8	-	-
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	17 709,7	40 868,4	931,2	658,5	16 986,9	5 771,8	101 663,7	43 774,0
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	3 472,6	2 159,1	69 576,7	116 646,5	13 235,1	9 809,6	-	0,1
Turli xil tayyor buyumlar	56 631,5	99 308,0	7 731,7	5 888,1	18 265,6	31 056,8	-	-
Xizmatlar	78,3	98,1	117,6	226,5	2 433,4	2 163,2	5,1	1,5

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo‘lgan 49,5 mln. dollar qiymatli 74,5 ming tonnadan ziyod meva-sabzavot eksport qilingan. Bunda 2019-yilning mos davriga nisbatan 40,0 % ga kamayish kuzatildi. Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 13,3 mln. AQSh dollariga teng 35,0 ming tonna sabzavot, shuningdek, 36,2 mln. AQSh dollari qiymatidagi 39,5 ming tonna meva va rezavorlar eksport qilindi.

Hukumat tomonidan qishloq xo‘jaligi va bog‘dorchilikni rivojlantirishga katta e`tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan meva va sabzavotlarning ulushi 10,4 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2020 yil yanvar-oktabr, ming. AQSh dollari)

Meva va rezavorlar	Uzum	Qovun va tarvuz	Yer yong'oq	Sabzavotlar
16 407,7 - tonna	7 467,3 - tonna	15 324,8 - tonna	324,3 - tonna	34 996,4 - tonna
16 521,4 - ming AQSh dollar	12 714,6 - ming AQSh dollar	6 444,3 - ming AQSh dollar	460,4 - ming AQSh dollar	13 348,6 - ming AQSh dollar

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qirg‘iz Respublikasi (65,3 %), Rossiya Federatsiyasi (17,3 %), Qozog‘iston (13,1 %), Suriya Arab Respublikasi (1,1 %), Turkiya (0,6 %) va Iroq (0,6 %) davlatlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI GEOGRAFIYASI (2020 yil yanvar-oktabr)

Davlat nomi	2019-yil			2020-yil		
	Tonna	AQSh dollar	Ulushi* % da	Tonna	AQSh dollar	Ulushi* % da
Qirg'iz Respublikasi	28 760,7	57 820,6	70,1	43 239,9	32 332,0	65,3
Rossiya Federatsiyasi	9475,1	5 791,4	7,0	15 364,1	8 557,9	17,3
Qozog'iston	19 327,9	11 778,1	14,3	13 461,8	6 466,0	13,1
Suriya Arab Respublikasi	-	-	-	103,7	518,5	1,0
Turkiya	462,2	983,6	1,2	165,1	300,4	0,6
Iroq	653,0	457,1	0,6	97,3	274,0	0,6
Ukraina	3 300,0	562,8	0,7	660,3	261,1	0,5
Latviya	2 421,0	722,3	0,9	874,0	258,1	0,5
Eron Islom Respublikasi	653,0	457,1	0,6	20,8	104,0	0,2
Livan	-	-	-	20,8	104,0	0,2
Gruziya	74,0	33,3	0,0	88,0	87,6	0,2
Германия	44,0	198,0	0,2	60,0	57,0	0,1
XXR	1 406,1	1 021,7	1,2	20,1	35,2	0,1
Birlashgan Arab Amirliklari	49,4	36,5	0,0	22,0	29,2	0,1
Belarus	41,2	17,2	0,0	101,7	25,5	0,1
Boshqa mamlakatlar	3 514,4	2 563,0	3,1	221,1	78,8	0,2

**-qiymat ifodasida*

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining oshishi bevosita paxta xomashyosi o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlarning natijasi ekanini ko'rish mumkin. Jumladan, joriy yilda 212,6 mln. AQSh dollarlik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 44,9 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 1,9 % ga o'sdi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (57,2 %), paxtadan yigirilgan ip (25,7 %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan 203 turdagi to'qimachilik mahsulotlari dunyoning 25 ta davlatiga eksport qilindi.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI (yanvar-oktabr, ming AQSh dollari)

Tovar nomi	2019-yil.	2020-yil.
Paxtadan yigirilgan ip	121 129,4	59 939,4
Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlar	66 894,3	121 642,0
Naqshli matolar	2 818,2	16 781,6
Paxtadan gazlamalar	778,7	3 737,6
Boshqa to'qimachilik mahsulotlari	1 264,1	4 658,7
Paxta mahsulotlari	4 062,1	1 931,2
Ipak va ipak mahsulotlari	10 254,0	6 810,8
Gilamlar	1,3	6,8

ANDIJON VILOYATINING IMPORTI
(2020-yil yanvar-oktabr)

2020-yil yanvar-oktabr oylarida import hajmi 1 789,8 mln. AQSh dollarini va 2019-yilning mos davriga nisbatan 11,6 % ga o‘sdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (62,5 %), asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (18,6 %), turli xil tayyor buyumlar (5,6 %), shuningdek xizmatlar (5,6 %) ga to‘g‘ri keldi.

XSST BO‘LIMI BO‘YICHA IMPORT TARKIBI (2020-yil yanvar-oktabr, ulushi, % da)

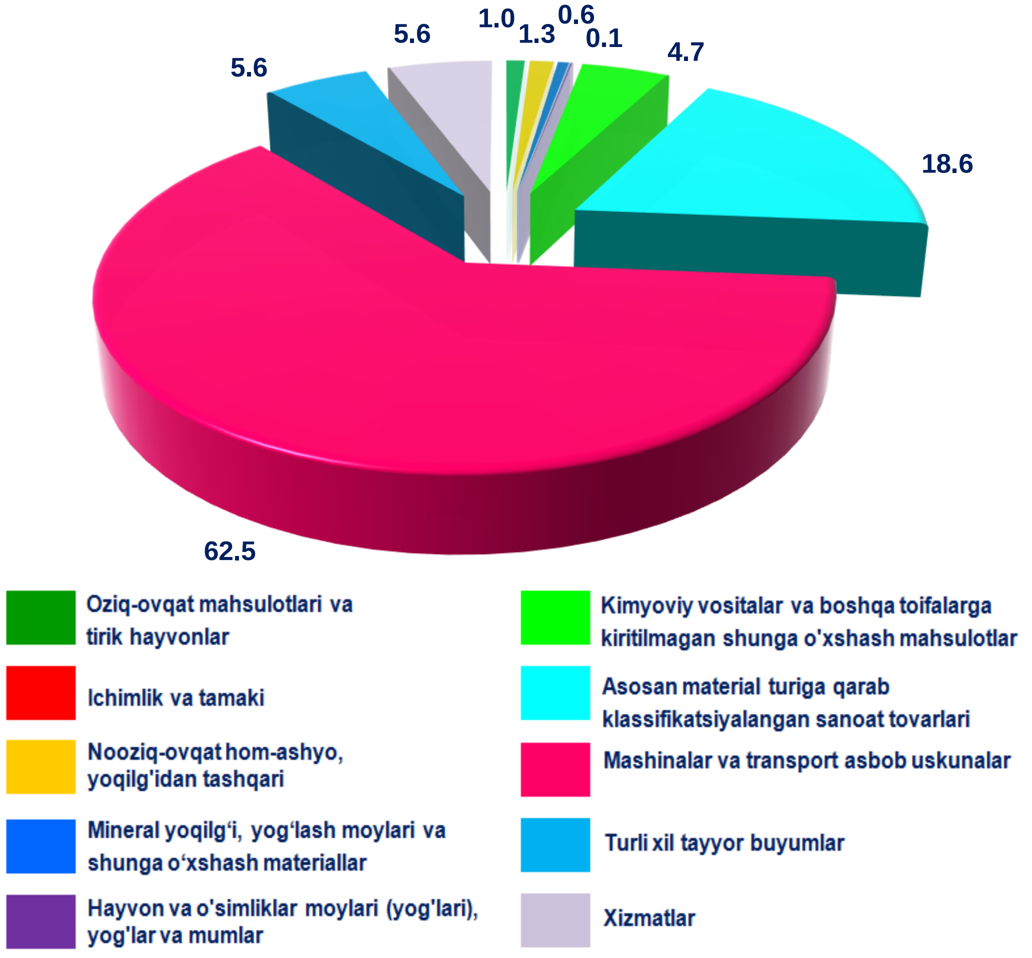

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko’ra, 2020-yilning yanvar-oktabrida import qilingan tovarlar hajmi, o’tgan yilning mos davriga nisbatan 186,2 mln. AQSh dollariga o‘sdi va 1 789,8 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 99,5 mln. AQSh dollariga yetdi.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN IMPORT TARKIBI (2020-yil yanvar-oktabr)

XSST tarkibi	Ming AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlar	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlar	Boshqa davlatlar
Jami import	**1 789 938,0**	**203 099,9**	**1 586 838,1**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	17 635,6	6 002,2	11 633,4	1,0	3,0	0,7
Ichimliklar va tamaki	28,9	28,9	-	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	24 129,1	18 048,0	6 081,1	1,3	8,8	0,4
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	10 743,3	9 011,7	1 731,6	0,6	4,4	0,1
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	1 979,8	1 979,8	-	0,1	1,0	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	83 517,6	11 862,5	71 655,1	4,7	5,8	4,5
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	333 501,7	113 242,9	220 258,8	18,6	55,8	13,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	1 118 381,0	41 626,6	1 076 754,4	62,5	20,5	67,9
Turli xil tayyor buyumlar	100 511,6	523,3	99 988,3	5,6	0,3	6,3
Xizmatlar	99 509,4	774,0	98 735,4	5,6	0,4	6,2

Importning eng katta ulushi, jumladan, asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (55,8 %), Mashinalar va transport asbob-uskunalari (20,5 %) hamda nooziq-ovqat xomashyo, (yoqilg'idan tashqari) (8,8 %) MDH mamlakatlariga to‘g‘ri keladi, boshqa xorijiy mamlakatlarga esa eng katta ulush mashinalar va transport asbob-uskunalari (67,9 %), sanoat tovarlari (13,9 %) va turli xil tayyor buyumlar (6,3 %), hissasiga to‘g‘ri keladi.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN IMPORTNING O'SISH SUR'ATLARI (2020-yil yanvar-oktabr)

XSST tarkibi	2019-yil yanvar-oktabriga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	**111,6**	**112,7**	**111,5**
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	105,9	64,1	159,7
Ichimliklar va tamaki	70,6	70,6	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	170,0	185,5	-
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	110,4	111,6	104,6
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	194,8	205,3	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	95,8	87,3	-
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	108,6	109,5	108,1
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	117,9	158,8	116,7
Turli xil tayyor buyumlar	105,8	11,3	110,7
Xizmatlar	80,1	18,5	82,3

Joriy davrda import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatdiki, 2018-yilning mos davriga nisbatan mashinalar va transport asbob-uskunalari 67,5 % dan 67,9 % ga, turli xil tayyor buyumlar 3,3 % dan 6,3 % ga o'sdi. .asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari importining ulushi 14,5 % dan 13,9 % gacha kamaydi.

IMPORT TARKIBI DINAMIKASI (2020-yil yanvar-oktabr, ulushi, % da)

XSST tarkibi	2018-yil.	2019-yil.	2020-yil.
Jami	**100,0**	**100,0**	**100,0**
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	2,3	1,0	0,7
Ichimliklar va tamaki	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	1,2	0,9	0,4
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,7	0,6	0,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,4	0,1	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	5,2	5,4	4,5
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	14,5	19,2	13,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	67,5	59,2	67,9
Turli xil tayyor buyumlar	3,3	5,9	6,3
Xizmatlar	4,9	7,7	6,2

XSST BO'YICHA IMPORT QILINGAN AYRIM TURDAGI MAHSULOTLAR TARKIBI (2020-yil yanvar-oktabr)

Mahsulot nomi	Ming AQSh dollari	O'zgarish sura'tlari, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Tirik hayvonlar	8 578,5	154,0
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	2 973,9	62,6
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	2 963,4	130,9
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1 581,3	160,4
Sabzavotlar va mevalar	880,4	47,5
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	28,9	70,6
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Probka va yog'och-taxtalar	15 023,9	3,3 m.
Tabiiy kauchuk (sun'iy va regeneratsiya qilingan rezina ham)	3 197,6	184,9
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	2 805,3	88,5
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	1 647,9	2,1 m.
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	1 029,0	36,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Ko'mir, koks va briketlar	8 119,3	105,7
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	2 624,0	128,7

XSST BO'YICHA IMPORT QILINGAN AYRIM TURDAGI MAHSULOTLAR TARKIBI (2020-yil yanvar-oktabr)

Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari	1 979,8	2,1 m.
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	31 726,2	79,2
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	18 036,7	126,3
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar	12 385,1	99,1
Organik kimyo moddalari	8 102,7	102,3
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	5 780,7	91,6
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	123 466,0	108,9
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan	78 817,6	116,2
Metalldan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	66 748,1	115,7
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	31 049,4	105,9
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	20 651,1	103,5
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Avtomobillar	820 866,4	121,0
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	105 490,9	138,4
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	99 797,8	91,6
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyot qismlari	42 342,2	100,4
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunalari	28 149,1	132,0
Turli xil tayyor buyumlar		
Har xil tayyor buyumlar	36 206,0	96,8
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar va mebel uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash mahsulotlar	32 070,6	133,7
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	24 009,7	105,9
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	6 154,0	151,2
Poyabzal	935,1	58,4
Xizmatlar		
Boshqa joylarda tasniflanmagan intellektual mulk obyektlaridan foydalanganlik uchun to'lovlar	60 000,8	91,4
Boshqa biznes xizmatlari	28 441,9	6,8 m.
Transport xizmatlari	4 190,8	7,7
Texnik xizmat va ta'mirlash xizmatlari	3 506,2	-
Telekommunikatsiya, axborot va kompyuter xizmatlari	3 369,8	18,2 m.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN IMPORTNING O'SISH SUR'ATLARI (2020-yil yanvar-oktabr)

Oziq-ovqat mahsulotlari importi hajmlarining kamayishiga sabzavotlar va mevalar (52,5 % ga), donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar (37,4 % ga) importining kamayishi ta`sir qilgan.

Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar importi kamayishiga esa, birlamchi shakldagi plastmassalar importining kamayganligi (20,8 %) hamda birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar (8,4 %) bevosita ta`sir etgan.

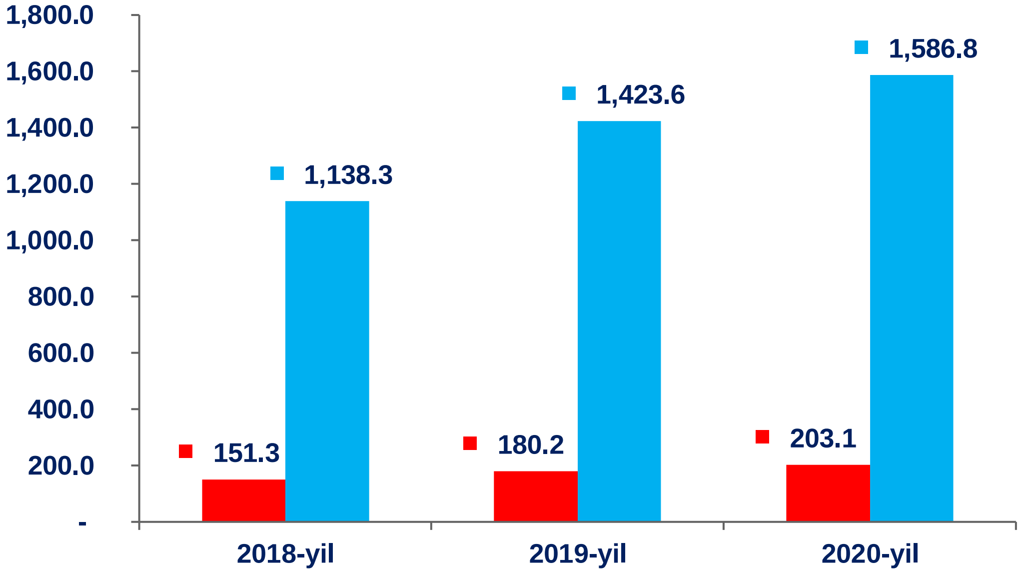

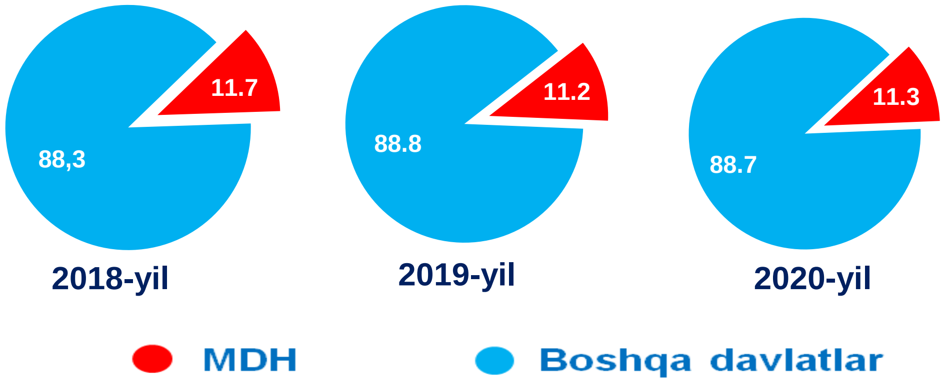

TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI YIGIRMATA YIRIK HAMKOR DAVLATLAR (yanvar-oktabr)

Hisobot davri yakunlariga koʻra, import boʻyicha hamkor davlatlar orasida Koreya Respublikasi umumiy import hajmida 50,3 % ulushi bilan Rossiya Federatsiyasini (9,8 %) ortda qoldirgan holda, birinchi oʻrinni egallab kelmoqda.

Davlatlar	Ming AQSH dollari		Oʻsish sur`ati, % da		Oʻrni	
	2019-yil.	2020-yil.	2019-yil.	2020-yil.	2019-yil.	2020-yil.
Koreya Respublikasi	1 073 099,8	1 138 094,5	122,4	106,1	1	1
Xitoy Xalq Respublikasi	139 552,1	211 927,5	127,0	151,9	2	2
Rossiya Federatsiyasi	129 070,9	165 092,5	131,9	127,9	3	3
Tailand	5 107,0	62 826,4	157,3	12,3 m.	18	4
Turkiya	29 574,3	45 067,6	86,6	152,4	5	5
Qirg'iz Respublikasi	25 594,4	24 677,5	131,2	96,4	6	6
Chexiya	10 207,7	16 715,3	147,4	163,8	11	7
AQSh	45 369,9	15 843,3	5,4 m.	34,9	4	8
Germaniya	15 323,6	15 141,2	2,2 m.	98,8	9	9
Braziliya	9 697,4	15 087,9	148,5	155,6	12	10
Hindiston	8 305,8	10 859,3	85,5	130,7	13	11
Italiya	11 375,2	9 344,6	178,5	82,1	10	12
Qozogiston	16 077,3	8 809,4	61,3	54,8	8	13
Polsha	5 843,3	6 725,2	156,8	115,1	15	14
Meksika	4 794,8	5 456,6	187,8	113,8	19	15
Slovakiya	2 429,3	5 239,2	80,7	2,2 m.	26	16
Avstriya	5 682,1	3 366,1	151,1	59,2	17	17
Latviya	6 193,4	2 996,7	110,7	48,4	14	18
Eron Islom Respublikasi	3 179,5	2 509,6	181,7	78,9	23	19
Ispaniya	824,7	2 264,1	38,9	2,7 m.	35	20

2019-yil shu davri bilan taqqoslaganda import bo‘yicha eng yuqori uchlikda o‘zgarish kuzatilmadi.

2020-yil yanvar-oktabr oylari yakuni bo‘yicha Andijon viloyati tomonidan 64 davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

ANDIJON VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR-NING ULUSHI (2020 - yil yanvar-oktabr, % da)

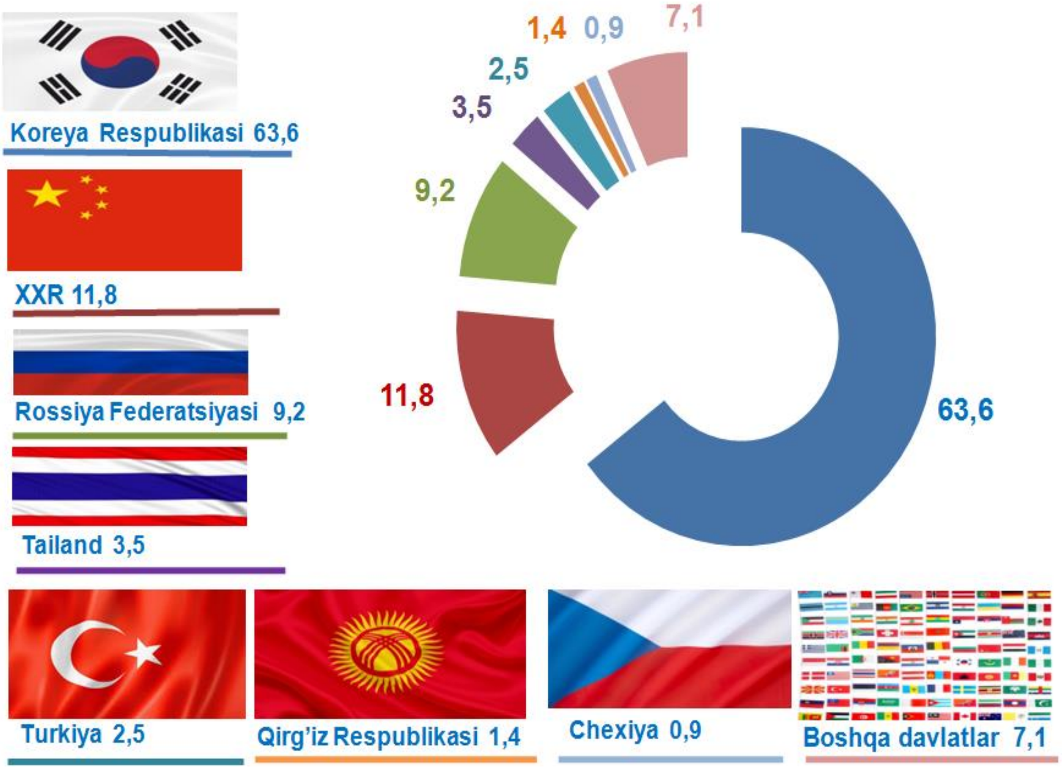

Yetti yirik hamkor davlatlar (Koreya Respublikasi, Xitoy, Rossiya Federatsiyasi, Tayland, Turkiya, Qirg'iz Respublikasi va Chexiya) jami importning 92,9 % ini tashkil qiladi, bu 1 664,4 mln. AQSh dollarini tashkil etadi.

Viloyatdagi sarmoyaviy muhit yaxshilangani sari va ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida mashina va uskunalar, shuningdek, ularning qismlari importining o‘sishi tabiiydir. Shunday qilib, Koreya, Rossiya, Xitoy va Tailand tomonidan kiritilgan katta hajmdagi investitsiyalar natijasida, mahsulotlar importi hajmida ushbu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.

MASHINA VA USKUNALAR IMPORTI

2020-yil yanvar-oktabr oylari yakuni bilan 1 118,4 mln. AQSh dollari miqdorida mashinalar va taransport asbob uskunalar importi amalga oshirilgan bo‘lib, umumiy import hajmining 62,5 % ini tashkil qildi.

Import qilingan usbu sohada asosiy ulushni avtomobillar (73,4 %), sanoat uchun maxsus bo‘lmagan mashinalar va ularning detallari 9,4 %) va aniq sohalar uchun maxsus mo‘ljallangan mashinalar (8,9 %) egallagan.

Joriy yilning yanvar-oktabr yakunlariga ko‘ra, mashina va transport asbob uskunalar importi 2019 - yil yanvar-oktabr oylariga nisbatan o‘sish (17,9 %) qayd etildi.

MASHINA VA USKUNALAR IMPORTI DINAMIKASI (yanvar-oktabr, mln. AQSh dollari)

Mashina va uskunalar	2019-yil.	2020-yil.
Avtomobillar	678,4	820,9
Aniq sohalar uchun maxsus mo‘ljallangan mashinalar	76,2	105,5
Sanoat uchun maxsus bo‘lmagan mashinalar va ularning detallari	109,0	99,8

Shu o‘rinda ta`kidlash lozimki, davlatimiz tomonidan sanoat sohasining avtomobilsozlik tizimi butlovchi qismlari importi o‘rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarish hamda ichki bozorni sifatli va arzon avtomobil bilan ta`minlash bo‘yicha bir qator islohotlar amalga oshirilmoqda.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo‘limi
Tel.:74-224-82-57**